

§ 229

Svar på motion om att inrätta en äldreкурator

INLEDNING

Magnus Edman (SD), Louise Eriksson (SD) och Joel Liljekvist (SD) inkom den 23 april 2020 med rubricerad motion. Motionärerna föreslår att kommunen skyndsamt utreder kostnader samt möjligheter för äldreкурatorer i kommunal regi. Vidare föreslår de att kommunen, om utredning visar på ekonomisk möjlighet, anställer ett antal äldreкурatorer.

Beslutsunderlag

Bilaga SK 2021.1225, svar på motion från kommunstyrelsens ordförande, 2021-10-20
Bilaga SK 2020.5007, protokollsutdrag från VON, § 57 2020-06-17
Bilaga SK 2021.1255, yttrande från vård- och omsorg, 2020-06-09
Bilaga SK 2020.2692, motion från Sverigedemokraterna, 2020-04-23

Yrkanden

Anders Wigelsbo (C) yrkar
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att
kommunfullmäktige beslutar,
att anse motionen besvarad.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige
beslutar,
att anse motionen besvarad.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Svar på motion om att inrätta en äldreкуратор

Magnus Edman (SD), Louise Eriksson (SD) och Joel Liljekvist (SD) inkom den 27 april 2020 med rubricerad motion.

Motionärerna yrkar att kommunfullmäktige beslutar:

att kommunen skyndsamt utreder kostnader samt möjligheter för äldreкураторer i kommunal regi,

att kommunen om utredning visar på ekonomisk möjlighet anställer ett antal äldreкураторer.

Motionärerna hänvisar till en rapport från folkhälsomyndigheten och Aging Research Center (ARC) från 2019. Enligt undersökningen har var tredje kvinna och var femte man från åldern 77 år och uppåt psykiska besvär. Detta är ett folkhälsoproblem som behöver stävjas.

Många äldre mår idag psykiskt dåligt och har problem med depression och ångest. Detta är ett växande problem och mörkertalet anses vara stort. Motionärerna anser att det behöver förebyggas och behandlas och en äldreкуратор kan vara en del av lösningen.

Exempel på arbetsuppgifter för en äldreкуратор kan vara samtal och stöttning för de äldre inom kommunen som har insatser genom till exempel hemtjänst, hemsjukvård eller särskilt boende.

Motionen har remitterats till vård- och omsorgsnämnden för yttrande.

I Sala kommun finns sedan tidigare samtalsgrupper för äldre både i samarbete med Studieförbundet vuxenskolan samt via anhörigkonsulent. Dessa grupper anpassas både i storlek och kring innehåll utefter behov. Det går också att få individuellt samtalsstöd. Även Svenska kyrkan erbjuder samtalsstöd till dessa personer. Under 2020 har drygt 200 av vård och omsorgs medarbetare utbildats i Första hjälpen psykisk hälsa (Mental Health First Aid), för att öka kunskapen inom psykisk hälsa och därmed kunna upptäcka tidiga tecken på psykisk ohälsa både hos sina arbetskamrater och hos brukarna.

Genom det pågående arbete som redan finns ser Vård och omsorgskontoret att inrättandet av en äldreкуратор inte bör ske i nuläget. I stället bör arbetet med redan befintliga samtalsgrupper samt individuella samtal utvecklas, även det kommunövergripande arbetet med fritid för äldre bör utvecklas för att minska den

Kommunstyrelsen

psykiska ohälsan hos våra äldre. Utbildningarna inom första hjälpen psykisk hälsa kommer att fortgå under hösten 2020 och kommande år.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad

Anders Wigelsbo (C)
Kommunstyrelsens ordförande

Motion om att inrätta en äldrekurator

I en rapport från folkhälsomyndigheten och Aging Resursecenter (ACR) 2019 presenteras att var tredje kvinna och var femte man från åldern 77 år och uppåt har psykiska besvär. Detta är ett folkhälsoproblem som behöver stävjas.

Många äldre mår idag psykiskt dåligt och har problem med depression och ångest. Detta är ett växande problem och mörkertalet anses vara stort. Detta är något som behöver förebyggas och behandlas och i likhet med andra kommuner kan en äldrekurator vara en del av lösningen.

Många äldre lider idag av ensamhet och förluster av olika slag men även sviktande kroppsfunktioner som att man inte klarar lika mycket som tidigare. Att kunna prata om dessa problem och om sitt mående är en viktig del av behandling. En äldrekurator skulle då kunna täcka det behovet. Vi är även övertygade om att genom samtal med äldre kommer vi kunna fånga upp dem som mår dåligt i ett tidigare skede och kan då arbeta preventivt. Vi kommer även kunna fånga dem som redan befinner sig i depression eller med ångestproblematik och kan då ge dem stöd samt behandling.

Exempel på arbetsuppgifter för en äldrekurator kan vara samtal och stöttning för de äldre inom kommunen som har insatser genom till exempel hemtjänst, hemsjukvård eller särskilt boende.

Med ovanstående yrkar Sverigedemokraterna Sala:

- **att** kommunen skyndsamt utreder kostnader samt möjligheter för äldrekuratorer i kommunal regi
- **att** kommunen om utredning visar på ekonomisk möjlighet anställer ett antal äldrekuratorer

För Sverigedemokraterna Sala

Magnus Edman, Gruppledare (SD)

Louise Eriksson, Vice gruppledare (SD)

Joel Liljekvist (SD)

23/04-20

Sammanträdesdatum
2020-06-17

Dnr 2020/680

VON § 57 Motion om att inrätta en äldreкуратор

INLEDNING

Kommunstyrelsen begär vård- och omsorgsnämndens yttrande över motion om att inrätta äldreкуратор.

Beredning

Bilaga VON 2020/41/1. Missiv.
Bilaga VON 2020/41/2. Motion.

Yrkande

Ordföranden Elisabet Pettersson (C) yrkar att Vård- och omsorgsnämnden beslutar att inte inrätta en tjänst gällande äldreкуратор i nuläget, utan istället utveckla de redan befintliga resurser som finns inom kommunen.
att Vård och omsorgsnämnden föreslår att Kommunstyrelsen beslutar föreslå Kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad.

Mårten Hemström (L) yrkar bifall till ordförandens förslag.

Louise Eriksson (SD) yrkar bifall till motionen.

BESLUT

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att inte inrätta en tjänst gällande äldreкуратор i nuläget, utan istället utveckla de redan befintliga resurser som finns inom kommunen.

Vård och omsorgsnämnden föreslår att Kommunstyrelsen beslutar föreslå Kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad.

Reservation

Louise Eriksson (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Utdrag
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	---	---	--------------------

Vård- och omsorgsnämnden

MISSIV

Svar på motion kring att inrätta en äldreкуратор

Sammanfattning av ärendet

Den 23 april 2020 inkommer en motion till Kommunfullmäktige från Sverigedemokraterna kring att inrätta en tjänst för en eller flera äldreкураторer i kommunal regi. Kommunfullmäktige ger Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att svara på motionen senast den 24 augusti 2020.

Precis som Sverigedemokraterna skriver är den psykiska ohälsan bland våra äldre ett växande problem i vårt samhälle och kan som det framgår av motionen bero på ensamhet eller sviktande allmäntillstånd. I vissa kommuner har detta ökande behov tillgodosetts med en inrättad tjänst i form av en äldreкуратор.

I Sala kommun har vi sedan tidigare samtalsgrupper för äldre både i samarbete med Studieförbundet vuxenskolan samt via vår anhörigkonsulent. Dessa grupper anpassas både i storlek och kring innehåll utefter behov. Det går också att få individuellt samtalsstöd. Även Svenska kyrkan erbjuder samtalsstöd till dessa personer. Under 2020 har drygt 200 av våra medarbetare utbildats i Första hjälpen psykisk hälsa (Mental Health First Aid), för att öka kunskapen inom psykisk hälsa och därmed kunna upptäcka tidiga tecken på psykisk ohälsa både hos sina arbetskamrater och hos våra brukare.

Genom det pågående arbete som redan finns ser Vård och omsorgskontoret att inrättandet av en äldreкуратор inte bör ske i nuläget. I stället bör arbetet med redan befintliga samtalsgrupper samt individuella samtal utvecklas, även det kommunövergripande arbetet med fritid för äldre bör utvecklas för att minska den psykiska ohälsan hos våra äldre. Utbildningarna inom första hjälpen psykisk hälsa kommer att fortgå under hösten 2020 och kommande år.

Ytterligare en aspekt i detta är kommuners hårt pressade ekonomiska läge. Att inrätta nya tjänster just nu känns inte som ett alternativ när stödet redan finns att få i kommunal regi.

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta

att inte inrätta en tjänst gällande äldreкуратор i nuläget, utan istället utveckla de redan befintliga resurser som finns inom kommunen.

Vård och omsorgsnämnden föreslår att Kommunstyrelsen beslutar föreslå Kommunfullmäktige besluta

att motionen anses besvarad.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilaga:

- 1 Motion kring att inrätta en äldreкуратор

CHECKLISTA

Checklista för landsbygdssäkring av beslut.

SVAR PÅ MOTION KRING ATT INRÄTTA EN ÄLDREKURATOR

Bedömer ni att beslutet kommer innebära särskilda konsekvenser för landsbygden, nu eller i framtiden?

JA NEJ

Vid **JA** - hur bedömer ni att beslutet påverkar:

1. att det blir lättare eller svårare att bo på landsbygden?

I så fall, på vilket sätt?

Skriv här...

2. att det skapas fler eller färre jobb på landsbygden?

I så fall, på vilket sätt?

Skriv här...

3. att det ökar eller minskar tillgången till god service på landsbygden?

I så fall, på vilket sätt?

Skriv här...

CHECKLISTA

Checklista avseende FN:s konvention om barnets rättigheter

SVAR PÅ MOTION KRING ATT INRÄTTA EN ÄLDREKURATOR**Kommer beslutet att beröra barn och ungdomar, nu eller i framtiden?***På vilket sätt? / Varför inte?*

Barn berörs inte av beslutet.

Vid JA ska denna barnkonsekvensanalys fyllas i

- 1. Innebär beslutet att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rummet?** JA NEJ

Ja -På vilket sätt? / Nej -Varför inte?

Skriv här...

- 2. Är beslutet belyst ur barnets perspektiv?** JA NEJ

Ja -På vilket sätt? / Nej -Varför inte?

Skriv här...

- 3. Innebär beslutet att barnets rätt till likvärdiga villkor beaktas med tanke på bland annat kön, etniskt ursprung, hälsa, funktionshinder, tro eller social ställning?** JA NEJ

Ja -På vilket sätt? / Nej -Varför inte?

Skriv här...

- 4. Har barn och ungdomar fått uttrycka sin mening?** JA NEJ

Ja -På vilket sätt? / Nej -Varför inte?

Skriv här...

Övrigt som bör tas hänsyn till

Skriv här...

Anvisningar för Barnchecklistan

Barnchecklistan används för att klargöra vilka beslut som kan beröra barn och ungdomar och därför behöver få en särskild barnkonsekvensanalys.

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och ska naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år att betrakta som barn.

Barnets bästa i främsta rummet (artikel 3, 4 och 6)

Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling, i beslutsfattandet?

Har en sammanvägning gjorts av olika intressen?

FN:s barnkommitté har uttalat att principen om barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, t.ex. samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska.

principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp.

beslutsfattare ska enligt barnkonventionen anstränga sig till det yttersta av tillgängliga resurser för att tillgodose barnets bästa, detta innebär t.ex. att när ett enskilt barns bästa eller en grupp barns bästa måste ge vika för andra intressen bör kompenserande åtgärder övervägas.

till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning

Beslutet belyst ur barnets perspektiv

Vilka konsekvenser har beslutet för barnet/barnen och hur kan barn själva tänkas värdera beslutet?

Barns och ungdomars rätt till likvärdiga villkor (artikel 2)

Diskrimineras barnet eller dess föräldrar p.g.a. kön, etniska ursprung, funktionshinder, tro, ställning etc.?

Har hänsyn tagits till barns särskilda behov på grund av psykiskt/fysiskt funktionshinder? (artikel 23)

all olikhet behöver inte innebära diskriminering, det avgörande är om de kriterier som ligger till grund för olik behandling är rimliga och objektiva

barn får inte diskrimineras i förhållande till vuxna och inte i förhållande till andra grupper av barn.

ojämlikheten i hälsa vad gäller pojkar/flickor, socioekonomisk och etnisk tillhörighet ökar bland barn och ungdomar och detta måste hejdas

Överväg effekterna vad gäller fysisk hälsa, psykisk hälsa, social hälsa (artikel 24). Var särskilt uppmärksam på följande:

allergier drabbar många barn och ökar, idag är ca 40 procent av alla barn och ungdomar drabbade

skador (olycksfall, självmord) - orsakar den högsta dödligheten bland barn

självförtroende

droger och tobak - tobak ökar bland flickor, viss tendens att också drogbruket ökar

Barns och ungdomars rätt att uttrycka sin mening - (artikel 12)

Barnets rätt att komma till tals måste ytterst vara underställt principen om barnets bästa, bedömningen om vad som kan ses vara ett barns eller en grupp barns bästa i en viss situation ska alltid göras av de vuxna som har ansvaret för besluten.

FN-kommittén framhåller att det är särskilt viktigt att barn får delta i beslutsfattande på den lokala nivån.

ange här på vilket sätt ungdomars röst har inhämtats, t ex enkät i en skolklass, remiss till ungdomsrådet, samråd med ungdomsorganisationer osv.

i fall där beslut berör barn på ett personligt plan – har barnet fått säga sin mening?